

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2622/2020
22.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Нинић, адвокат из ..., против тужене Надице Илић, власника Агенције за маркетинг „Пословне стране“ из Ниша, чији је пуномоћник Филип Домазет, адвокат из ..., ради утврђења постојања фактичког радног односа и исплате минималне зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2151/2019 од 27.05.2020. године, у седници већа одржаној 22.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2151/2019 од 27.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2151/2019 од 27.05.2020. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 2748/2018 од 22.05.2019. године, којом је ставом првим изреке, одбачена, као неблагоприятна, тужба у делу којим је тражено да се утврди да је тужилац 05.05.2016. године засновао радни однос на неодређено време код тужене као предузетника са пословним именом „Надица Илић ПР“ Агенција за консалтинг пословне стране“ Ниш, ставом другим изреке одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу накнади штету у виду минималних зарада за период од маја 2016. године закључно са 10.10.2017. године, у износима и са законском затезном каматом ближе одређеним у овом ставу изреке и ставом трећим изреке обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 21.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са Агенцијом за консалтинг „Пословне стране“ Ниш, чији је власник тужена као предузетник, 24.10.2016. године закључио уговор о волонтирању, на период од два месеца, на пословима ... у

Тужилац тврди да је код тужене 05.05.2016. године почео са радом, да је радио све до 10.10.2017. године, да се са туженом споразумео око закључења уговора о раду, поверених послова и висине зараде, али да је тужена све време рада тужиоца код тужене одуговлачила и избегавала своју обавезу закључења уговора о раду. Тужбеним захтевом тражи да се утврди да је 05.05.2016. године код тужене засновао радни однос на неодређено време, као и да се тужена обавезе да му исплати минималну зараду за период од маја 2016. године закључно са 10.10.2017. године, као даном престанка рада.

Тужена је оспаравала тужбени захтев наводећи да је, осим у периоду волонтирања, тужиоца само повремено радно ангажовала на пословима кречења канцеларија, поделе летака итд., за које ангажовање је добијао конкретно уговорену накнаду, али да није имала потребе за радним ангажовањем тужиоца на пословима из делатности агенције.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом материјалног права из члана 32. став 2. и 195. Закона о раду, правилно оценили да је тужба тужиоца у делу тужбеног захтева за утврђење радног односа неблагоприятна, због чега је тужба у том делу одбачена, а да је тужбени захтев у делу за исплату зараде неоснован.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...113/2017) прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом 2. истог члана прописано је да је рок за покретање спора 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Овај рок је преклузивни рок материјалног права, па последица пропуштања рока за подношење тужбе тужбу чини неблагоприятном.

У конкретном случају, тужилац тужбом тражи утврђење радног односа, које право је по тврдњи тужбе тужиоцу повређено престанком рада тужиоца код тужене – 10.10.2017. године када је коначно сазнао за повреду права, па је наредног дана почео

да тече рок од 60 дана за подношење тужбе. Како је тужба поднета 04.10.2018. године, дакле, по истеку законом прописаног рока за њено подношење и по оцени Врховног касационог суда тужба у овом делу захтева није благовремена. С обзиром да је неблаговремена тужба у погледу захтева за утврђење радног односа, није релевантно ревизијско указивање на примену члана 32. став 2. Закона о раду.

Пропуштање преклузивног рока за подношење тужбе за утврђење радног односа на неодређено време у смислу члана 32. Закона о раду, доводи до губитка права на судску заштиту, што има за последицу немогућност суда да о предмету таквог спора мериторно одлучује. У вези са тим, изведеним доказима није утврђено да је радно ангажовање тужиоца од стране тужене у спорном периоду, без закљученог уговора о раду, имало све карактеристике радног односа у погледу међусобних права и обавеза послодавца и запосленог, услед чега би му припадало право на накнаду зараде чију исплату тужбом тражи.

Неосновано је указивање тужиоца у ревизији на различиту судску праксу у истој или битно сличној чињенично правној ситуацији, с позивом на пресуду Врховног касационог суда Рев 827/2015 од 27.10.2015. године. У том поступку је тужба ради утврђења радног односа даном ступања на рад поднета благовремено, а оцењено је да чињеница да тужилац у периоду радног ангажовања без закљученог уговора о раду није тражио заштиту свог радноправног статуса не може довести до губитка права из радног односа, између осталог и права на зараду и уплату одговарајућих доприноса.

Тужиоцу не припада право на накнаду зараде за период радног ангажовања код тужене по основу закљученог уговора о волонтирању од 24.10.2016. године. У смислу члана 2. Закона о волонтирању („Службени гласник РС“ бр. 36/10) волонтирање је организовано добровољно пружање услуге или обављање активности од општег интереса, за опште добро или за добро другог лица, без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи, а у смислу члана 10. истог закона волонтер нема право на новчану накнаду или другу имовинску корист за волонтирање. Тужилац тужбени захтев није засновао на тврдњи, коју истиче у ревизији, да је тужена ангажовањем тужиоца у периоду важења уговора о волонтирању повредила начело забране злоупотребе волонтирања прописано чланом 8. истог закона, нити је на ту околност предлагао извођење доказа, због чега су ти наводи без утицаја на другачију одлуку о тужбеном захтеву.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић